

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ**

Αθήνα, 20 Μαρτίου 2024

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ**

Αφού έλαβε υπόψη:

α. την 302/2024 απόφαση του Τετάρτου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου που εκδόθηκε, επί της από 8.1.2018 (ΑΒΔ 57/11.1.2018) αγωγής συνταξιούχου βουλευτή, με την οποία υποβάλλεται προδικαστικό ερώτημα, κατ' εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 162 του ν. 4700/2020, σχετικά με την επίλυση ζητήματος γενικότερου ενδιαφέροντος, που αφορά ευρύτερη κατηγορία προσώπων (συνταξιούχοι βουλευτές που εμπίπτουν στο καθεστώς του ν.δ/τος 99/1974 και των προς αυτούς εξομοιούμενων) και ειδικότερα α) εάν οι συνταξιούχοι βουλευτές που εμπίπτουν στο ν.δ. 99/1974 εντάσσονται ή όχι στο ν. 4387/2016, σύμφωνα με τα άρθρα 4 παρ. 1 και 55 του ν. 4387/2016, β) εάν η σύνταξή τους πρέπει να υπολογισθεί με βάση τις διατάξεις των άρθρων 4 του ν.δ/τος 99/1974 και 8 του Ζ'/1975 Ψηφίσματος της Βουλής και τις προβλέψεις της 16345/2015 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής, συνυπολογιζομένων και των συνταγματικών περικοπών ή με βάση τις διατάξεις του ν. 4387/2016 και γ) εάν στην περίπτωση που έχουν θεμελιώσει το δικαίωμά τους και έχουν υποβάλει την αίτηση συνταξιοδότησής τους πριν από την θέση σε ισχύ του νέου νόμου πρέπει η σύνταξή τους να υπολογισθεί όπως οι συντάξεις των παλαιών συνταξιούχων βουλευτών ή με βάση το νέο σύστημα υπολογισμού των συντάξεων.

β. το γεγονός ότι η Ολομέλεια του Δικαστηρίου δεν έχει επιλύσει το ανωτέρω ζήτημα.

Αποφασίζει:

Την εισαγωγή της ως άνω αγωγής, κατά το παραπεμπόμενο με αυτήν προδικαστικό ερώτημα, στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 162 σε συνδυασμό με την παράγραφο 4 του άρθρου 163 του ν. 4700/2020.

Τον ορισμό, ως δικασίμου αυτής, της 3^{ης} Απριλίου 2024, ημέρα Τετάρτη και ώρα 12.30 μ.μ..

Τη δημοσίευση της πράξης αυτής στις ημερήσιες εφημερίδες «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» και «ΤΑ ΝΕΑ» και την ανάρτησή της στην ιστοσελίδα του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Η παρούσα πράξη συνεπάγεται την αναστολή εκδίκασης των εκκρεμών υποθέσεων, στις οποίες τίθεται το ίδιο ζήτημα.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΝΤΟΥΝΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΤΣΑΛΑ

Κοινοποίηση:

- 1) κ. Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο
- 2) Τέταρτο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου

ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΣ
ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 162 ΤΟΥ ν. 4700/2020

-----0-----

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΤΗΣ 302/2024 ΑΠΟΦΑΣΗΣ
ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
 (πολιτικός συνταξιούχος)

«Για τους λόγους αυτούς

Αναστέλλει την εκδίκαση της αγωγής.

Παραπέμπει στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου τα εξής προδικαστικά ερωτήματα:

1. Εάν ενόψει α) του κατ' άρθρα 26 παρ. 1, **51 έως 63** και 73 επ. του Συντάγματος ιδιαίτερου status των βουλευτών, ως μελών του νομοθετικού σώματος, και των θεσμικών εγγυήσεων που περιβάλλουν το λειτούργημά τους, δικαιολογητικό θεμέλιο των οποίων αποτέλεσε η κατά τις διατάξεις του ν.δ/τος 99/1974 και του **Ζ'/1975 Ψηφίσματος** της Βουλής θέσπιση της **καταβολής βουλευτικής σύνταξης από το Δημόσιο**, ως ποσοστού της βουλευτικής αποζημίωσης, β) των διατάξεων των άρθρων 2 παρ.1, 4 παρ. 1 και 5, 5 παρ. 1, 17 παρ. 1, 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος και των από αυτές απορρεουσών υπέρτερης τυπικής ισχύος αρχών του κοινωνικού κράτους δικαίου, της ασφάλειας δικαίου, της σαφήνειας, της προβλεψιμότητας, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της αναλογικότητας κατά την προστασία των περιουσιακών δικαιωμάτων και των νομίμων περιουσιακών προσδοκιών, της ισότητας ενώπιον του νόμου και των δημοσίων βαρών και της κοινωνικής αλληλεγγύης, γ) της συνταγματικής αρχής της δημοσιονομικής βιωσιμότητας και δ) της επικουρικής προστασίας της περιουσίας χωρίς απαγορευμένες διακρίσεις κατά την ΕΣΔΑ (άρθρα 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και 14 αυτής), κατά την ορθή έννοια των **άρθρων 4 παρ. 1 και 55 του ν. 4387/2016** στον νέο δημόσιο ασφαλιστικό φορέα (**ΕΦΚΑ και ήδη e-ΕΦΚΑ**) εντάσσονται ή όχι και οι βουλευτές που είχαν εκλεγεί πριν από την θέση σε ισχύ του ν. 4093/2012 και την από 1.1.2013 μεταβολή του συστήματος των βουλευτικών συντάξεων και εν γένει οι βουλευτές που εμπίπτουν στις διατάξεις του ν.δ/τος 99/1974, καθώς και οι προς αυτούς εξομοιούμενοι.

2. Σε περίπτωση που γίνει δεκτό ότι η κατηγορία αυτή εντάσσεται, κατά το Σύνταγμα και τον νόμο, στο νέο σύστημα, εάν ενόψει α) του κατ' άρθρα 26 παρ. 1, **51 έως 63** και 73 επ. του Συντάγματος ιδιαίτερου status των βουλευτών, ως μελών του νομοθετικού σώματος, και των θεσμικών εγγυήσεων που περιβάλλουν το λειτούργημά τους, δικαιολογητικό θεμέλιο των οποίων αποτέλεσε η κατά τις διατάξεις του ν.δ/τος 99/1974 και του **Ζ'/1975 Ψηφίσματος** της Ολομέλειας της Βουλής θέσπιση της βουλευτικής σύνταξης, ως ποσοστού της βουλευτικής αποζημίωσης, β) των διατάξεων των άρθρων 2 παρ.1, 4 παρ. 1 και 5, 5 παρ. 1, 17 παρ. 1, 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος και των από αυτές απορρεουσών υπέρτερης τυπικής ισχύος αρχών του κοινωνικού κράτους δικαίου, της ασφάλειας δικαίου, της σαφήνειας, της προβλεψιμότητας, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της αναλογικότητας κατά την προστασία των περιουσιακών δικαιωμάτων και των νομίμων περιουσιακών προσδοκιών, της ισότητας ενώπιον του νόμου και των δημοσίων βαρών και της κοινωνικής αλληλεγγύης, γ) της συνταγματικής αρχής της δημοσιονομικής

βιωσιμότητας και δ) της επικουρικής προστασίας της περιουσίας χωρίς απαγορευμένες διακρίσεις κατά την ΕΣΔΑ (άρθρα 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και 14 αυτής), πρέπει να γίνει δεκτό ότι στον νέο νόμο δεν περιλαμβάνονται ειδικές ρυθμίσεις που να καθορίζουν τον τρόπο υπολογισμού των συντάξεων των βουλευτών που εμπίπτουν στο ν.δ. 99/1974 και των προς αυτούς εξομοιούμενων, οι δε περιλαμβανόμενες στον νόμο διατάξεις δεν παρίστανται συμβατές με τις ανωτέρω υπέρτερης τυπικής ισχύος διατάξεις και αρχές σε σχέση με το ιδιαίτερο συνταξιοδοτικό καθεστώς της κατηγορίας αυτής συνταξιούχων και για τον λόγο αυτό, σύμφωνα και με τις ρυθμίσεις **των άρθρων 21 και 55 παρ. 2 του ν. 4387/2016**, λόγω του ρυθμιστικού κενού, πρέπει οι συντάξεις τους να εξακολουθήσουν να κανονίζονται σύμφωνα με την ισχύουσα κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου για τις βουλευτικές συντάξεις, ήτοι σύμφωνα με τις διατάξεις **του άρθρου 4 του ν.δ/τος 99/1974, του άρθρου 8 του Ζ'/1975 Ψηφίσματος** και βάσει της ισχύουσας απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής, σε αναλογία προς την βουλευτική αποζημίωση, με τις περικοπές που έχουν θεσμοθετηθεί και έχουν κριθεί συμβατές με το Σύνταγμα και την ΕΣΔΑ ή εάν πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεν υφίσταται τέτοιο ρυθμιστικό κενό και **ότι** κατ' αρχήν εμπίπτουν στο πλέγμα διατάξεων του ν. 4387/2016, κανονίζονται δε σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6, 7, 8, 13, 14 και 94 του οικείου νόμου, οι οποίες παρίστανται κατ' αρχήν συμβατές με το ιδιαίτερο συνταξιοδοτικό καθεστώς των βουλευτών.

3. Στην περίπτωση που γίνει δεκτό ότι οι συνταξιούχοι βουλευτές κατ' αρχήν εμπίπτουν στο πλαίσιο απονομής συνταξιοδοτικών παροχών του ν. 4387/2016: **i.** Εάν ειδικώς για τους βουλευτές που έχουν θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα υπό την ισχύ του ν.δ/τος 99/1974 και συμπληρώνουν το όριο ηλικίας καταβολής της σύνταξής τους μετά την δημοσίευση του ν. 4387/2016 επιβάλλεται, ενόψει α) του κατ' άρθρα 26 παρ. 1 και 59 έως 63 και 73 επ. του Συντάγματος ιδιαίτερου status των βουλευτών, ως μελών του νομοθετικού σώματος, και των θεσμικών εγγυήσεων που περιβάλλουν το λειτούργημά τους, δικαιολογητικό θεμέλιο των οποίων αποτέλεσε η κατά τις διατάξεις του ν.δ/τος 99/1974 και του άρθρου 8 του Ζ' 1975 Ψηφίσματος της Ολομέλειας της Βουλής θέσπιση της βουλευτικής σύνταξης, ως ποσοστού της βουλευτικής αποζημίωσης, β) των διατάξεων των άρθρων 2 παρ.1, 4 παρ. 1 και 5, 5 παρ. 1, 17 παρ. 1, 25 παρ. 1 και 4 του Συντάγματος και των από αυτές απορρεουσών υπέρτερης τυπικής ισχύος αρχών του κοινωνικού κράτους δικαίου, της ασφάλειας δικαίου, της σαφήνειας, της προβλεψιμότητας, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, της αναλογικότητας κατά την προστασία των περιουσιακών δικαιωμάτων και των νομίμων περιουσιακών προσδοκιών, της ισότητας ενώπιον του νόμου και των δημοσίων βαρών και της κοινωνικής αλληλεγγύης, γ) της συνταγματικής αρχής της δημοσιονομικής βιωσιμότητας και δ) της επικουρικής προστασίας της περιουσίας χωρίς απαγορευμένες διακρίσεις κατά την ΕΣΔΑ (άρθρο 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και 14 αυτής), να υπολογίζονται οι συντάξεις σύμφωνα με τα ισχύοντα για τις ήδη καταβαλλόμενες κατά την έναρξη ισχύος του νόμου συντάξεις (άρθρα 6 παρ. 1 α, 13, 14 και 94 παρ. 1 του ν. 4387/2016) **και όχι με βάση το νέο σύστημα υπολογισμού των συντάξεων** (άρθρα 6 παρ. 1 β και γ, 7, 8 και 94 παρ. 2 του ν. 4387/2016) ανεξαρτήτως του εάν **οι δικαιούχοι** υπέβαλαν την αίτηση συνταξιοδότησής τους πριν ή μετά την έναρξη ισχύος του νόμου, **ii.** εάν ενόψει των ίδιων ως άνω υπέρτερης τυπικής ισχύος διατάξεων και αρχών, οι συντάξεις της κατηγορίας αυτής βουλευτών υπολογίζονται όπως οι συντάξεις των βουλευτών που είχαν κανονισθεί πριν από την θέση σε ισχύ του ν. 4387/2016 εφόσον έχουν υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης πριν από την δημοσίευση του τελευταίου αυτού νόμου ή **iii.** εάν σε κάθε περίπτωση οι

συντάξεις των βουλευτών που πληρούν τους όρους καταβολής της σύνταξης, όπως η συμπλήρωση του ορίου ηλικίας, μετά την θέση σε ισχύ του ν. 4387/2016, πρέπει να υπολογίζονται με βάση το νέο σύστημα κανονισμού συντάξεων, ήτοι σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 παρ. 1 β και γ, 7, 8 και 94 παρ. 2 αυτού, ανεξαρτήτως του χρόνου θεμελίωσης του δικαιώματος και υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης.

Διατάσσει την δημοσίευση περίληψης της απόφασης σε δύο εφημερίδες των Αθηνών.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα, στις 6 Απριλίου 2023 και στις 11 Ιανουαρίου 2024.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΕΛΕΝΗ ΡΟΖΑΚΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 14 Μαρτίου 2024.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΛΑΠΑΤΑΣ»

Για την ακρίβεια
Η Επίτροπος
Σταυρούλα Τσάλα